

Voorganger: ds. Bert de Wit

Lezing uit het Oude Testament: Exodus 3:1-6

Lezing uit het Nieuwe Testament: Matteüs 28:16-20

Thema: 'Geroepen om op weg te gaan'

Gemeente van onze Heer, Jezus Christus,

'God roept de mens op weg te gaan'. En dat is maar goed ook. Want anders liep de mens zijn leven lang zijn rondjes in de woestijn. Zoals het leven van Mozes dreigde te verzanden. Elke dag ging hij maar weer met zijn schapen op weg. Zonder ooit ergens uit te komen.

Een mens heeft iets nodig om voor te leven. Maar wat? Dat is de vraag. Waar leef je voor? Als je daarover gaat nadenken kun je moedeloos worden. Vooral op cruciale momenten in je leven. Bijvoorbeeld, als je bezig bent met je eindexamen - dan moet je daar maar niet teveel aan denken. Want je werkt je nu te pletter om dat examen te halen - maar dan? Dan moet je weer beginnen aan een vervolgopleiding. En dan? Dan ga je in je leven carrière maken. Maar welke kant wil je op? Je moet doelen stellen in je leven, maar welke? Waar wil je voor leven? Wil je in je leven de top bereiken? Maar de top waarvan dan? Wil je een eigen huis en een goede pensioenvoorziening? Of wil je eerst je bucket list afgewerkt hebben? Je kunt als mens natuurlijk ook verder kijken dan je neus lang is. Je kunt ook je leven willen wijden aan een goed doel. Voor oude mensen zorgen, of de wereldvrede dichterbij brengen. Of je wilt een gezinnetje stichten, zodat je kun leven voor je kinderen.

Maar dan? Waar ben je dan als je weg ten einde loopt? Ben je dan verder gekomen in je leven? Heb je dan echt iets bereikt?

Die carrière stelt niets voor - die kun je niet meenemen in je graf. Met kinderen krijgen kom je misschien verder. Want als het meezit, komen ze je opzoeken wanneer je oud bent geworden. Dan staan ze allemaal om je sterfbed: kinderen, klein- en achterkleinkinderen. En anders komen ze op de rouwkaart te staan. Maar dan? Waar blijf je dan, na de begrafenis? Die kinderen, klein- en achterkleinkinderen vervolgen hun weg. Daar zou jij het mee eens zijn, als het goed is. Maar jouw leven eindigt in de eenzaamheid van het graf.

Waar leef je voor? Wie zal het zeggen?

Misschien stellen wij de vraag verkeerd. Want als je vraagt naar 'waar' je voor leeft, dan is het antwoord altijd 'iets'. Een levensdoel, een target, iets tastbaars. Maar wat het ook is - je schiet er uiteindelijk niet veel mee op. Want aan het einde van jouw weg is er niet 'iets', dat op jou zit te wachten. Als je voor 'iets' leeft, eindig je met 'niets'.

Misschien moeten wij niet vragen 'waarvoor' wij leven, maar: 'voor wie' leven wij? Wij leven niet voor 'iets', maar voor 'iemand'. Er is 'iemand' die op ons zit te wachten. Althans, dat denken we, dat geloven we, omdat 'iemand' ons roept. 'Iemand' roept een mens op weg te gaan. Die 'iemand' geeft ons leven zin en doel.

Geloven doen wij niet in de eerste plaat in 'iets', maar in 'iemand'. Niet 'wat' je gelooft, maar 'wie' je gelooft is het belangrijkste. Je kunt geloven 'dat' God Drie-enig is, 'dat' Hij Vader, Zoon en Geest is - drie personen die één in wezen zijn. Maar dat is meer een kwestie van denken dan van geloven. De geloofsbelijdenis zegt niet: 'Ik geloof "dat" God Drie-enig is', maar: 'Ik geloof "in" God de Vader, "in" de Zoon en "in" de heilige Geest'. Geloven 'in' betekent dat je vertrouwen hebt in iemand. En dat betekent dat je een relatie hebt met iemand. Als je in iemand gelooft, dan

ben je met hem of haar verbonden. Dan leef je voor die persoon en die ander leeft voor jou. Je voelt je door hem of haar aangesproken, of zelfs geroepen.

De leerlingen van Jezus hebben in hun leven die roep gehoord. Zij waren bezig met hun carrière, of met hun dagelijkse rondje door de woestijn – nou ja, het waren vissers, dus ze stonden met hun voeten in het water – tot er iemand langskwam die hen riep: 'Volg mij'. Vanaf dat moment wisten zij waarvoor zij leefden.

Althans, zij dachten dat zij het wisten. Zij dachten dat zij met Jezus op weg waren naar iets, namelijk naar het koninkrijk van God. Maar het liep anders. Want de wereld zat niet te wachten op een mens als Jezus. De mensheid heeft hem uit de weg geruimd. De leerlingen moesten toezien hoe het koninkrijk van God aan het kruis werd genageld. Hun weg liep dood.

Je kunt je nauwelijks voorstellen hoe diep teleurgesteld zij waren. Wat hun overkwam was nog veel erger dan zakken voor een examen. Hun leven was voorbij, voor hun gevoel. Hun leven was niet voltooid, maar mislukt. Zij hadden op het verkeerde paard gewed.

Eigenlijk is het onbegrijpelijk dat zij nog naar Galilea zijn gegaan. Die elf leerlingen – want Judas was om bekende redenen niet meer bij hen. Volgens Matteüs hebben alleen de vrouwen het lege graf gezien en gehoord wat de engel daarover zei: 'Hij is niet hier, hij is opgestaan!' Jezus was alleen aan de Maria's verschenen en zij moesten het aan de leerlingen vertellen: '...dat ze naar Galilea moeten gaan, daar zullen ze mij zien'.

Het is een wonder dat ze zijn gegaan. Ze moeten in het verhaal van die vrouwen iets hebben gehoord dat hen aansprak. Alsof ze indirect werden geroepen.

En nu staan zij daar, in Galilea, op de berg waar Jezus de Bergrede heeft gehouden. Daar was zijn verkondiging van het evangelie begonnen. En daar komen zij hem weer tegen. Het is niet te geloven...

Het is géén wonder dat sommige leerlingen twijfelden. Zou hij het echt zijn? Zij hebben allemaal gezien dat hij stierf aan het kruis. Zij weten dat hij werd begraven. En ze voelen zich schuldig, omdat zij hem in de steek hebben gelaten. Omdat zij hem niet dúrften te volgen toen zijn weg ten einde ging.

Maar zij kónden het ook niet: zij voelden zich onmachtig. Zij konden niet bij hem blijven in zijn dood. Dat kán een mens nu eenmaal niet. Als iemand sterft dan laat je hem alleen. En als je dood gaat, ga je alleen. Maar nu staat Jezus vóór hen – gestorven en al. En als hij ziet dat ze het niet kunnen geloven, dan komt hij nog een stap dichterbij. 'Jezus kwam op hen toe...', staat er. Hij komt hen tegemoet. Hoe is dat in Gods naam mogelijk?

Jezus geeft zelf het antwoord op die vraag. De vraag: hoe is het mogelijk dat hij door de dood heen zo dichtbij kan zijn? Jezus zegt: 'Mij is alle macht gegeven, in de hemel en op de aarde'. Als je de omstandigheden in acht neemt, dan klinkt dat nogal ongeloofwaardig. '...Alle macht in de hemel en op de aarde!' Drie dagen eerder werd Jezus door de echte machthebbers onschadelijk gemaakt. En voor hem staat het laatste restje van zijn volgelingen: elf in totaal, waaronder enkele twijfelaars. Hoezo 'alle macht'?

Wat zou Jezus met 'macht' bedoelen?

Macht is 'het vermogen om iets te doen', zegt het woordenboek. Dat is de gangbare betekenis. Wij denken bij 'macht' aan het vermogen om de dingen naar je hand te zetten.

In de tijd van Jezus was de keizer van Rome machtig. Die had het machtigste leger ter wereld tot zijn beschikking. Hij kon beslissen over leven en dood.

Het is duidelijk dat Jezus aan iets anders denkt als hij het over 'macht' heeft. Jezus had alleen die elf verwarde mannen om bevelen te geven. Hij had geen financiële middelen om de wereld naar zijn hand te zetten. Maar toch, zegt hij, is hem alle macht gegeven in de hemel en op de aarde. Dat moet een macht van een andere orde zijn. Een macht die alle macht te boven gaat. Wat voor een macht kan dat zijn?

Ik denk dat je het zo kunt zeggen: de macht van Jezus is het vermogen om nabij te zijn.

Wij zijn niet gewend om dat 'macht' te noemen. Als wij God 'de almachtige' noemen, denken wij meestal aan de keizer van Rome – maar dan in het kwadraat. Maar probeer het maar eens...

Denk eens aan mensen die wij 'machtig' noemen: Trump of Poetin. Die mensen zijn in staat om steden kapot te maken. Zij zijn bij machte om de waarheid geweld aan te doen, om hun tegenstanders de mond te snoeren en om het recht met voeten treden. Zij kunnen beslissen over

leven en dood, over oorlog en vrede. Maar kunnen zij ook dichtbij zijn? Kunnen zij dichtbij de mensen zijn? Kunnen zij bij één mens zijn in zijn dood? Kunnen zij dichtbij zichzelf zijn? Of zijn ze voor zichzelf net zo ongenaakbaar als voor een ander?

Jezus was als geen ander in staat om dichtbij te zijn. Hij wist het hart van mensen te raken. En hij liet de mensen niet alleen, zelfs niet in de dood. Daar heb je een ander soort macht nodig dan de gangbare. Wat je daarvoor nodig hebt is de macht van liefde.

Daar ging de preek van bisschop Michael Curry over, tijdens de trouwdienst van Harry en Meghan. Over de kracht van de liefde. Hoe de wereld er uit zou zien als we die kracht zouden aanwenden. Als we die macht tot onze beschikking zouden hebben – de macht om lief te hebben. Het vermogen om de minste te zijn, om jezelf te geven, om de ander te aanvaarden. Dán gaat het de goede kant op met deze wereld.

Die macht is aan Jezus Christus gegeven. Niet maar een klein beetje van die macht, maar de volle mep: alle macht in de hemel en op de aarde. Hij is gevolmachtigd om te beloven: 'Ik ben met jullie, alle dagen, tot de voltooiing van deze wereld'. Hij heeft de macht om mét ons te zijn, om dichtbij te zijn. Zelfs als alles en iedereen ons moet laten gaan. Zelfs als wij alles en iedereen moeten laten gaan. Zelfs in de dood is hij bij machte bij ons te zijn. Als God met ons.

Zo roept God een mens om op weg te gaan. Niet als een roepstoeter die mensen het bos in stuurt. Maar als een vriend die naar jou toe komt. Iemand die trouw is en bij jou blijft, in leven en in sterven. Iemand die voor jón leeft.

Jezus belooft zijn leerlingen niet dat ze succesvol zullen zijn en dat ze een lang en gelukkig leven zullen hebben. Het kan ontzettend tegenzitten in het leven, ook als je gelovig bent. Zelfs als je belijdenis van je geloof wilt doen kun je ziek worden. Dan zou je kunnen denken dat God jou in de steek laat. Maar dat hoeft je niet te denken. Want Jezus heeft niet beloofd dat het jou altijd zal meezitten. Hij heeft wel beloofd dat hij mét ons zal zijn, alle dagen. Iedere morgen bewijst hij zijn trouw. Hij komt ons tegemoet, ook als wij twijfelen of niet meer geloven. Hij geeft ons vrede, vergeving van zonden, en zijn nabijheid, die sterkt en die leidt; kracht voor vandaag, blijde hoop voor de toekomst. Zo is hij bij ons, tot in eeuwigheid, tot aan de voltooiing van deze wereld. In zo iemand kun je geloven. Suzanne had vandaag hier haar geloof willen belijden: 'Ik geloof in God, de Vader, de almachtige, en in Jezus Christus, zijn eniggeboren Zoon en in de heilige Geest'. Zij kan hier nu niet zijn. Maar wij zijn er wel. En waarom zouden wij niet – in verbondenheid met Suzanne en met heel de kerk – opstaan en uitzingen voor wie wij leven? Amen.